

על הפרק

(דבר ראש הכולל)

לאחרונה נשאלתי ע"י כמה וכמה אנשים על מקור העניין של תפילת 40 יום רצופים, ישנם אמנם כמה וכמה מקורות לעניין זה, אך בחרתי כעת להביא בפניכם סיפור היסטורי מפעים ומרגש, שמשום מה לא כ"כ ידוע, המחמיש את עוצמתו וסגולותיו של תפילת ה-40 יום.

ראובן צבי כהן - ראש הכולל

תפילות ה-40 יום בכותל שהכניעו את הצורר הגרמני ימ"ש

כיבושי הגרמנים במלחמת העולם השנייה הגיעו לממדים עצומים בקיץ תש"ב. הגרמנים והאיטלקים, שהיו בלוב, במרחק 700 ק"מ מאלכסנדריה, התקדמו בהתקפת בוק לתוך מצרים, בכובשם את ביר חכים, טוברוק, סולום וסידי ברני, והתקדמו 400 ק"מ ב-13 ימים. האנגלים איבדו 80,000 חיילים ויותר מ-80% מהטנקים, ונסוגו במהירות.

התקדמות הגרמנים החלה והואצה, והם התקדמו עוד 200 ק"מ בארבעת הימים שאחרי כן. כבשו את מרסה מטרוך והגיעו לאל עלמין, במרחק 100 ק"מ בלבד מאלכסנדריה, ולפי מהירות התקדמותם קיוו לכובשה תוך יומיים. מוסוליני בא לעמוד בראש מסע נצחון במצרים.

האנגלים החליטו לפנות את שארית צבאם, והנציב העליון הודיע לראשי הישוב שאם תיפול גם אלכסנדריה בידי האויב, יפנו האנגלים את כל המזרח התיכון ויסוגו לעירק. הישוב היהודי בארץ עקב בחרדה אחרי התקדמות הגרמנים. הועלתה הצעה לרכז את כל היהודים סביב הר הכרמל ולנהל שם מלחמת יאוש.

הרבנים קראו לציבור לאמירת תהילים. בט"ו בתמוז תש"ב בשעה 4 אחרי הצהריים החלו במאה שערים באמירת תהילים ברציפות יום ולילה במשמרות. אלפים נאספו לתפילה בבני בקבר אור החיים בהר הזיתים, וכן התפללו בקבר שמעון הצדיק.

רבני ירושלים קבעו את צום שבעה עשר בתמוז ליום תפילה ברחבי הארץ. הוכרז על ביטול מלאכה, והעסקים נסגרו. רבבות, מכל החוגים, התפללו בבתי הכנסת ובכותל המערבי, נתנו צדקה ופדיון נפש ותקעו בשופרות. הרבנים קראו להתעוררות ולתשובה. בתי הכנסת היו מלאים ובין המתפללים והצמים היו רבים שלא נראו כרגיל בבתי כנסת גם בקיבוצים לא דתיים, כמו"כ נראו מתפללים וצמים גם ברחובות עם ספרי תורה ונתנו צדקה. היו אלה ימי תפילה ובכי של אנשים נשים וטף.

כמה בעות אחרי תחילת התפילות היה הנס באל עלמין, שם נפסקה התקדמות הגרמנים בט"ו בתמוז. כל התקפותיהם שנמשכו עד כ' בתמוז נכשלו, והתקפתם נפסקה. זה היה המקום הקרוב ביותר לארץ שאליה הגיעו. ושיא כיבושיהם בים התיכון ובאפריקה. התפילות נמשכו, בה' באב התחיל מניין מיוחד להתפלל בכותל שחרית עם אמירת כל ספר תהילים. ו-300 בחורי ישיבה קבלו על עצמם במשמרות תענית דיבור עם אמירת תהילים בלחש "עד שיוטב המצב בחזית". משמרות תפילה התקיימו כל הלילה בכותל המערבי ונערכו תיקון חצות.

כידוע כבר מופיע במדרש רבה דברים ב' י' יש תפילה הנענית לארבעים יום (כמו משה), יש הנענית לעשרים יום (3 שבועות כדניאל), יש לשלושה ימים (כיונה), ויש ליום אחד (כאליהו).

ביום הארבעים לתחילת התפילות, בכ"ו באב, היה המפנה ביתר שתי החזיתות שהיו אז - ברוסיה ונגד יפן. באותו זמן היו שתי חזיתות עיקריות ביבשה עם הגרמנים - בצפון אפריקה וברוסיה.

הגרמנים זממו להגיע למזרח התיכון ולארץ בתנועת מלחמה מהדרום (ממצרים) ומהצפון (מהקוקז). במצרים הם היו קרובים הרבה יותר לארץ ישראל, ונשקפה סכנה מידית - וההצלה הייתה מידית. בדרום רוסיה הבקיעו הגרמנים בהתקפה נוראה בשני מקומות את קו ההגנה הרוסיים, והתקדמו במהירות רבה ללא מעצור הרבה מאות קילומטרים. הם הגיעו בכון למזרח עד 200 ק"מ מהים הכספי ובכוון לדרום עד פיטיגורסק.

(המשך בעמוד האחרון)

(חידושים והערות בענייני קדשים הנלמדים בכולל)

ביני עמודי דגריס

כמה צדקה יתן מי ששגג ולא הניח תפילין?

בימיו של בעל "פנים מאירות", לפני כמאתים ושבעים שנה, התברר ליהודי מסויים כי במשך תקופה ארוכה הוא לא הניח תפילין כדת וכדין. בהול נפחד נזכר האיש כי הרמ"א בהגהותיו ל"שולחן ערוך" חלק אורח חיים סימן של"ד סעיף כ"ו מצייין, כי מי שחילל שבת בשוגג "צריך להתענות ארבעים יום שני וחמישי. ולא ישתה יין ולא יאכל בשר, ויתן במקום חטאת י"ח פשיטים לצדקה; ואם ירצה לפדות התענית, יתן בעד כל יום שנים עשר פשיטים לצדקה".

מיועדנו התחבט, אם עבור כל יום ויום שלא הניח תפילין, עליו להתענות ולתת סכום כסף זה לצדקה (לפי הדעות שכל יום ויום הוא מצוות עשה. עיין "ביאור הלכה" ריש סימן ל"ז), והריץ את שאלתו אל רבי מאיר אייזנשטט זצ"ל, בעל ה"פנים מאירות".

ההבדל בין קרבן חטאת לקרבן עולה: בתשובתו (שו"ת ח"ג סימן ט') טורח ה"פנים מאירות" להעמיד את הדברים על מקומם, כמבואר בסוגיותנו.

יש להבדיל בין קרבן חטאת לקרבן עולה. העובר בשוגג על עבירה שענשה כרת לעובר עליה במזיד, חייב להביא קרבן חטאת. אולם, המבטל מצוות עשה, או העובר על לאו הניתק לעשה, ראוי לו שיביא קרבן עולה, אך אינו חייב בכך.

מלבד הבדל מהותי זה ביניהם, גם מבואר בגמרתנו, כי העובר על מספר מצוות לא תעשה, מביא קרבן חטאת כנגד כל עבירה. לא כן מי שביטל מספר מצוות עשה, שמביא קרבן עולה אחד על כולנה.

ברור, איפוא, כי אותו אדם שלא הניח תפילין וביטל מצוות עשה

ימים רבים, אינו צריך להתענות ולהפריש צדקה על כל יום אחד מימים אלו. בנוסף לכך, בניגוד לקרבן חטאת, שמהותו כפרה על החוטא, מבואר בגמרתנו, כי קרבן עולה נחשב "דורון", "כאדם שסרח במלך וריצהו... וכשבא להקביל פניו, מביא דורון בידו" (רש"י ז"ב ד"ה "עולה"). לפיכך, אין לדמות אדם שעבר על איסור וכפרתו חטאת, לזה שעבר על מצווה שכפרתה עולה.

מדוע בשבת אין אומרים "לכפר": לעובדה כי קרבן העולה הוא "דורון" ולא "כפרה" יש השפעה גם על... נוסח תפילת השבת. הטור פוסק (או"ח סימן רפ"ג): "ובמוסף שבת אין קרבן לכפר שכולם עולות".

כלומר, מאחר שבשבת מקריבים עולות בלבד, שמהותן "דורון" ולא "כפרה", אין מפטירים "לכפר" אחר אמירת פסוקי הקרבנות, כפי שנוהגים בחגים ובמועדים בהם הוקרבו גם חטאות (עיין "ברכי יוסף" או"ח סימן רפ"ג ס"ק א', ו"אליה רבה" אות ג').

כבשים, כובסים או כובשים: משציטטנו את התייחסותה של גמרתנו לקרבן עולה כ"דורון", נציין את ה"חכם צבי" [מחותנו של בעל ה"פנים מאירות"], המביא בשם ילקוט שמעוני (פרשת פנחס רמז תשע"ו), שנחלקו בית שמאי ובית הלל מדוע נקראו הכבשים בשם זה. בית שמאי פירשו, משום שהם כובשים את עוונותיהם של ישראל, ובית הלל אומרים משום שהם מכבסים עוונותיהם של ישראל.

לדעת "חכם צבי", מחלוקתם היא אם קרבן העולה כובש את העוון ומסתיר אותו, כעין דורון, שמטרתו לכסות על העבר, או שהוא מכבס את העוון ומנקה את הכתם, כחטאת המטהרת (תוספות חדשים סימן ס"ו).

(מאורות הדף היומי)

כוחו של ספר תורה

השתתף באותו כנס.

במהלך הכנס תיאר האב את ייסורי בנו בפני הקהל, ובתוך הדברים גם סיפר איך שאלוהו קיבל באותו יום את ספר התורה בו חפץ כל כך, ואיך שהוא כביכול חזר לתחיה וחייב את ספר התורה למעלה משעה.

בינתיים בביה"ח, אליהו יואב הקטן העניק אהבה בכל נפשו לספר התורה. בכל הזמן הנותר לו להיות בביה"ח, הוא ותורתו היו בלתי-נפרדים. זמן קצר לאחר מכן, למרות מצבו הקשה, יחד עם העובדה שהכבד שלו הפסיק לחלוטין לעבוד (וכינוס שלם של רופאים-מומחים קבעו שעובדה זו היתה בלתי-הפיכה) בריאותו לפתע השתפרה. אליהו שוב נהיה ילד. הוא התחיל לתור בכל המחלקה, לצחוק ולשחק. היסורין שלו... עברו.

סריקת סי טי מלאה... נקי! ללא שמץ של מחלה.

סריקת שלד-העצמות במלואו... לא נמצא מה לדווח.

היתה הרגשה כאילו שהסרטן מעולם לא נכנס לגופו.

בתאריך ט' תמוז, חודש אחד לאחר הכנסת ספר התורה לרפואתו של הילד אליהו יואב שוחרר מביה"ח. טופס הוראותיו לטיפול היה כמעט ריק.

"התור שלך לביקור מעקב..." ריק.

"טיפולים...", "הערות..." ריק.

בלבד בנוגע ל-"פעילות", סומנה תיבה אחת... "אין מגבלות"!

הרי רק מעט זמן לפני-כן, כינוס הוועדה המשותפת של רופאים-מומחים למערכת הכבד קראו לבצע השתלת כבד לאלהו יואב, וציינו שזו "האופציה הרפואית הפוטנציאלית היחידה" שלו.

(מפי מתנדב בארגון החסד "חי ליפליין")

ביום ראשון, כ"ב סיון שנת תשס"ג, בצהריים, העיר בורו-פארק נהפכה כולה לקידוש שם שמים ענקי. בהתמזג דמעות עם טיפות גשם, אלפי יהודים התכנסו יחד לרגל הכנסת ספר תורה מיוחדת במינה, מלאים בהתרגשות ואושר.

לפידים האירו את הרחוב, והשתקפו בכביש הרטוב, שהראה את כח התורה, להאיר אפילו את שולי-הכביש של העיר ניו-יורק. מאות יהודים עטורי זקן, נערים וגם זקנים רקדו מסביב החופה שבה ספר התורה עוטר בכתרו הזהיר.

בהיכנס ספר התורה לבית המדרש הגדול דחסידי באבוב, שמחת השירה והריקודים הגיעה לשיא חדש. ההיכל הענק היה מלא וצפוף ביהודים מכל סוגי הזרמים השונים, שמחים יחד כעם אחד בלב אחד.

הסיפור התחיל כמה חודשים מוקדם יותר, בתוך בית חולים, שם אמר אליהו יואב בן השלוש שסבל ממקרה של סרטן חמור ביותר, לרופא המטפל שלו, "אני יודע למה אינני מחלים... כי אין לי ספר תורה אמיתי."

ד"ר ליאונרד ווקסלר שבביה"ח לטיפול סרטן בניו-יורק על שם סלון-קטרינג הציע לתומו לקנות עבור אליהו איזה מתנה שיבחר. אך, כאשר גילה שמטופלו היה חולם חלומות על ספר תורה אמיתי הקשור לרפואתו, התייחס ווקסלר לאותה פנטזיה ברצינות מוחלטת. ברור היה שלהורי אליהו אין כלל אמצעים לרכוש ספר תורה כי היות והוא נכתב במשך שנה שלימה, המחיר של ספר תורה גבוה כסדר גודל של משכורת שנתית שלימה. ד"ר ווקסלר, בכל זאת, מתוך החלטיות לעזור למטופל שלו, פנה לארגון "חי ליפליין", אשר מצא תורם שתרם ספר תורה אחד גדול ואמיתי עבור אליהו.

לא כל יום זוכים לראות "הכנסת ספר תורה" בתוך מחלקת בית חולים. ט' סיון, היום אשר קיבל אליהו את ספר התורה שלו, היה יום היסטורי עבור יהודי ארה"ב, בין השאר בזכות אליהו ותורתו.

באותו ערב התקיים כנס חיזוק והתעוררות בברוקלין, גם אביו של אליהו

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא ירושלים צווק"ל
בהכנסת ספר תורה

חסד של אמת

(ימי זכרון של יהודים שלא זכו להניח אחריהם זט"ק, ואברני הכולל לומדים עבורם משניות)

י"ח חשון	ר' אליעזר ב"ר יעקב רוזן (תשס"ד)
י"ט חשון	מרק בן חוה (תש"ע)
כ' חשון	ר' בנציון ב"ר ברוך (תשס"ה)
כ"ג חשון	ר' שלמה ב"ר יחיאל שמעון בנציון מינסקי (תשס"ב) מינדל ב"ר צבי הירש א"ח צבי הירש רעגנבוין הב' יוסף ישראל ב"ר משה שמואל דייטש יבדלחט"א
כ"ד חשון	בלומה ב"ר מרדכי (תשס"א)
כ"ו חשון	ר' אברהם ב"ר מרדכי מרקיל מנדלוביץ (תשס"ח)
כ"ח חשון	הרה"ג מרדכי ב"ר מאיר אליפנט (תש"ע)
כ"ט חשון	צארטל ב"ר ישע פאליק (א"ח הרב) אונגר (תש"ע)

ב' חשון	ר' שלמה ב"ר יעקב מרזל (תש"ס)
ז' חשון	ר' יואל ב"ר אלכסנדר דוד שטארק (תשס"ו) בריינדל ב"ר יו"ט (תש"ע)
ט' חשון	שפרה ב"ר טובי הכהן אוסטר
י"ג חשון	חנה בת פסח ר' יצחק אברהם ב"ר ארי' לייביש וייס
ט"ו חשון	חנה פייגא ב"ר דוב שוורץ (תש"ס) ר' חיים שרגא ב"ר אברהם יוסף יונג (תשס"א) חי' לאה בהג"ר ראובן גרוס יבדלחט"א
ט"ז חשון	ר' יצחק ב"ר אברהם דוד הלוי אוסנברג (תשנ"ב) אסתר לאה ב"ר חיים מרדכי הלר (תש"ע)

לעדכון שמות, ולפרטים נוספים ניתן לפנות למשרדי המוסדות בטלפון מס' 0722-81-85-82
או בכתובת מייל: ShTfila@gmail.com ת.ד. 41278 ירושלים

(המשך) סיפורו של ספר התורה שכתב המר"מ מרוטנבורג בבית הסוהר

באחד הלילות שלאחר סיום כתיבתו, נרדם הצדיק ושקע תרדמה עמוקה. גם הפעם חלם חלום, ובחלומו הוא רואה את המלאך גבריאל יורד בשנית מן השמים, ניגש אל פינת תאו ונוטל משם את ספר התורה שקיבל. נטלו ונעלם כלעומת שבא...

בפחד וברעדה נעור המהר"ם משנתו, נגש אל המקום בו היה מונח הספר - והנה איננו!

לא היה גבול לכאב לבו של רבי מאיר. פרץ הצדיק בבכי מר ומתוכם פרצה צעקה פנימית גדולה ומרה. נדמה היה בעיניו שחרבו לו העולמות. פשפש המהר"ם במעשיו, וחשב כי עונש זה הגיע לו משום שהעתיק את הספר הקדוש ללא רשות. כעת גם נותר נבוך ומבולבל - לא ידע אם מותר לו להשתמש בספר התורה שנשאר ברשותו, שהרי זה נעשה מתוך "חטא". קשה עד מאוד היתה ההכרעה.

לאחר שהתלבט ארוכות, החליט לעשות שאלת חלום ולוודא את העניין. צם צומות, התכונן כראוי ומתוך טהרה וסילודין שאל את שאלתו. אז או הודיעו לו מן השמים כי מותר לו להשתמש בספר התורה החדש שכתב בכתב ידו. ולא עוד, אלא שספר זה דוגמא עשאו, ועל פיו יכתבו סופרי סת"ם ספרי תורה אחרים בשביל כל עם ישראל.

כשקיבל תשובה זו נחה דעתו, בדעתו הרחבה הבין כי כיון שהעתיק את ספר התורה, שוב אין צורך שספר התורה השמימי יישאר אצלו. לא אף זאת, אלא ראה עצמו כשליח לדבר מצוה, ומן השמים זכוהו שיתן ספר תורה זה לסופרי ישראל בזכותו.

במשך שנתיים ימים השתעשע רבי מאיר בספר התורה הקדוש שכתב לעצמו, והיה קורא בו יום יום כדי ללמוד ולהגות בתורת ה'. גם כעת היה יושב ומחזר דברי תורה לדברי נביאים, ודברי נביאים לדברי חז"ל, והכל עולה בקנה אחד: צריכים הם זה לזה, ומה שזה נועל זה פותח.

שש שנים ישב רבי מאיר מרוטנבורג בבית המאסר. כל אותה עת עמד בתוקף על דעתו שלא יפדוהו בדמים מרובים. המלך עצמו לא חפץ להפחית אף כמלוא נימה את דמי הכופר תמורת הצדיק.

חלפו השנים, וגופו של הצדיק נחלש. הבין רבי מאיר כי קרבו ימיו ועל כן עליו להזדרז ולהשלים את שליחות המצווה שזכה בה מן השמים. הגיעה העת לשלוח את ספר התורה לקהילות ישראל כדי שיהיה להם למקור ולהעתקה.

לא פשוט היה הדבר. ידע רבי מאיר כי המלך וחיליו לא יסכימו להוציא ספר תורה זה מתאו אל הקהילה היהודית הקרובה, ומי יודע, אולי גם עבור זאת יתבעו כופר עצום.

מה עשה? במשך ימים מספר התקין לעצמו תיבה של עץ כמדת הספר לארכו ולרחבו. לאחר מכן כפר את התיבה מבית ובחוץ כדי שלא יכנסו מים פנימה ויפסלו את הספר הנדיר. כשסיים את מלאכתו לקח את ספר התורה, הניחו בתיבה וברעז לב נשק לו נשיקה אחרונה, נשיקה שהתערבבה בדמעות לוהטות. רק אז חתם היטב את התיבה בידים רועדות.

ניגש רבי מאיר אל חלון תאו כלאו והביט בעדו. תאו היה גבוה מאד, הקיר מתחתיו היה חלק. תחתית החומה התחללה עם מימיו הגועשים של נהר הריינוס השוצף. רבי מאיר עצם את עיניו בדבקות, ספק נפרד מהאוצר היקר ספק מתפלל שיגיע בשלום אל יעדו, ושלשל בזהירות את התיבה לתוך המים. רגע התנועה התיבה על פני המים, ואז החלה להסחף עם הזרם כמורד הנהר. רבי מאיר עמד ממעל והביט אחריה בערגה ובכיסופין עד שנעלמה מעיניו...

ימים ספורים לאחר מכן, ביום י"ט באייר ה' אלפים נ"ג יצאה נשמתו בקדושה ובטהרה, שבה להתרפק בחיק אביה

שבשמים, בעוד גופו הטהור נשאר במאסר. כשהוא בודד ויחיד הסתלק הצדיק המופלג. איש לא עמד על ידו בשעת יציאת נשמתו. אף לא אחד מתלמידיו ידע על הסתלקותו.

גם כעת עמד המלך במריו ולא נאות לשחרר את גופו של הצדיק אלא תמורת הון עתק. במשך ארבע-עשרה שנים שכב גופו של הצדיק בתא הכלא, ללא מנוח, עד אשר רבי אלכסנדר ב"ר שלמה, מעשירי ורוטנבורג, שם נפשו בכפו והשתדל אצל המלך להביא את רבינו מאיר לקבורה תמורת הון רב. בחודש אדר ה' אלפים ס"ז הובא המהר"ם למנוחת עולמים בקבר ישראל.

מסופר כי בלילה שלאחר הקבורה, הגיע רבי מאיר בחלום לר' אלכסנדר העשירי, פניו מאירות זוהרות כספירים. "בחר לנפשוך אחד משני הדברים" - אמר הצדיק לעשירי בחלום - "או שתזכה אתה וזרעך אחריך עד סוף כל הדורות בעושר וכבוד, או שתמות תיכף ותזכה להיות עמי במחיצת".

נענה העשירי ללא היסוס: "רוצה אני להיות עמכם".

כבר למחרת חלה את חוליו האחרון, הספיק עדיין לצוות לבני ביתו ומיד הסתלק לעולמו. הוא עצמו התגלה לרב העיר בחלומו וסיפר לו דברים כהווייתם, והוסיף כי זוכה הוא לשבת במחיצתו של קדוש-עליון זה רבינו מאיר.

ימים ושבעות רבים נישאה התיבה על הגלים אנה ואנה, נתגלגלה ממקום למקום. חלפה על פני ערים ומדינות, והמשיכה עם זרם המים עד הגיעה לעבורה של העיר וורמייזא הידועה.

השעה היתה שעת בוקר מוקדמת, כשדייג וורמייזא שטו בנהר ועמלו לפרנסתם. לפתע הבחינו הדייגים בתיבת העץ שצפה על פני המים. הביטו זה בזה ולא היו צריכים לומר מילה. הבינו היטב כי סביר להניח שמציאה גדולה נזדמנה להם לפתע בשחריתו של יום אפרורי. חיש החלו מטים את ספינתם לעבר קופסת העץ, אך זו המשיכה לשוט על פני הגלים, מתרחקת מהם. הדייגים הגבירו את מהירות השיט, אך היא הוסיפה להתרחק מהם.

בין כה וכה הצטרפו דייגים נוספים לנסיגונות למשות את התיבה, אך הקופסא כמו התלה בהם. ככל שהתקרבו הם אליה, כך הלכה והתרחקה מהם, משל היתה מצחקת ומתעתעת בהם. לאחר שעה ארוכה של נסיגונות כושלים, החליטו הדייגים לשתף פעולה, להקיפה מכל עבריה מבלי לתת לה יכולת לחמוק מביניהם, ואחר כך יתחלקו בשלל. החלו אפוא יוצרים טבעת ספינות על פני המים, וסוגרים עליה מכל עבריה - אולם התיבה כמו המשיכה לצחוק בפניהם, והצליחה להשתחל ולצאת מתוך המעגל. חיש קל נמלטה וגלשה מהם והלאה.

בצהרי היום כבר נפוצה השמועה בכל וורמייזא על אודות התיבה המופלאה. רבים מבני העיר התקבצו ובאו אל הנהר כדי לראות את התיבה המופלאה ה"מסורבת" להיתפס על ידי רודפיה. ראו הבריות בעיניהם את הפלא הגדול, המה ראו כן תמהו. היו בהם רבים שידעו פרק הגון בהלכות שייט וצייד דגים; האתגר היה מרתק, ואלו מיהרו לעלות על סירות הדייגים כדי להראות את כשרונם לעיני הצופים שמסביב. אולם גם נסיגונותיהם שלהם כשלו כשלון חרוץ, ולמאבק שעות ארוכות חזרו ליבשה בבובשת פנים ובידים ריקות. "מעולם לא נראה ולא נשמע דבר שכזה", סחו בפליאה עצומה.

שמע התיבה המופלאה הגיעה גם לאוזני יהודי וורמייזא, ואף מהם היו שהגיעו אל החוף כדי לראות בעיניהם את המראה הנפלא. היו שטענו כי מעשה כשפים הוא זה, ורוח רעה שורה על התיבה. בין היהודים היו כמה שהעלו השערה הפוכה - "שמוא דבר שבקדושה יש בתיבה, ועל כן היא בורחת מפני הערלים הטמאים".

כאשר כלו הנסיגונות, החליטו מתי מספר מהדייגים היהודים, להעלות את הצעתם בפני חבריהם. הערלים צחקו, אולם לא היה להם מה להפסיד. "אדרבא", אמרו בחיוך של ביטול, "נסו אתם ותוכיחו את יכולתכם".

מיד עלו כמה דייגים יהודים על סירת דייגים קטנה,

והחלו להשיטה לעבר הקופסא הצפה על פני המים הזורמים. מסביב עמד כל העם וראה במעשיהם. אט אט התקרבה הסירה אל הקופסא. כעת היו בטוחים כולם כי הקופסא תתרחק מהם והלאה, אולם זו עמדה במקומה כמו ממתנה ומצפה. כעבור דקותיים היתה הקופסא בידי הרועדות של אחד הדייגים היהודים.

דממה של התפעמות שררה. היו כאלה שפצחו פתאום במחאות כפיים, מביעים את התפעלותם. הבינו הדייגים היהודים כי דברים בגו, ובידיים רועדות העלוה על היבשה.

ברגע שסף רגלם דרכה על היבשה, הזדרזו אליהם ראשי הדייגים הנוצרים ותבעו לקבל את התיבה וכל אשר בה. "המציאה הזאת שלנו, כיון שראינוה בראשונה". זה לא היה נימוק, אלא תביעה חצופה לקבל את התיבה. היהודים הבינו כי כוחם דל לעומת בריונותם של ערלים אלה, ומבלי לומר מילה ויתרו על התיבה.

רק לשווא עמלו הטמאים לפתוח את התיבה ולהזיזה מן המקום, אך היא, כמו סלע אדיר ממדים, מיאנה לזוז מן המקום...

כעת לכולם היה ברור למי שייכת התיבה.

כעבור רגעים אחדים נשארו שלושת הדייגים היהודים לבדם, כשמרחוק, במרחק בטוח, עמדו מאות הערלים, והביטו במבט מפוחד בתיבה המופלאה. הפחד התעצם שבעתים כאשר הדייגים נשאו את התיבה בידיהם כאחת הקופסאות.

לבם של הדייגים היהודים פחד ורעד. בידיים רועדות משמשו בה וטלטלוה מצד לצד. מיד הבינו כי ענין נשגב וקדוש מביתם נמצא בידיהם, וכי אל להם לפותחה אלא ברשותו של המרא דאתרא, רב העיר.

ברוב התרגשות הביאוה אל בית הכנסת הגדול של וורמייזא, וברשות רבה של הקהילה הניחיה הגבאים נשואי הפנים על השלחן אשר לפני האלקים. פתחוה ביראה וברתת ומצאו בה ספר תורה חדש ומהודר, כתוב על קלף של צבי ואותיותיו שחורות מבהיקות. התקרב הרב והביט בעיניו בוחנות בספר התורה האלמוני. בדקו מצד לצד. הוא הבין כי לא בכדי הגיע ספר התורה הזה לוורמייזא באופן כה פלאי, הוא חיפש את הפתרון לתעלומה שמאחורי ספר התורה. המתח מסביב היה עצום.

לאחר בדיקה מדוקדקת, אורו עיניו. על שולי התיבה בפנים נרשם באותיות מאירות עינים "ספר זה תורה צוה לנו משה, כתובה בכתב ידו של מאיר. מתנה שלוחה לקהלה קדושה וורמייזא. והספר קדוש וטהור, וכל הקרוב אליו יקדש. ולא יקראו בו רק פעמיים בשנה, בשבועות זמן מתן תורה, ובשמחת תורה זמן סיום התורה".

נתלחלו עיניו של הרב. חיש מהר הבין כי מאיר זה אינו אלא רבי מאיר הגדול מרוטנבורג שנפטר בבית המאסר ברוב צער וכאב. הוא לא היה צריך להלוס ביזו על הבמה, כיון שהקהל הביט בו בדממה עמוקה של ציפיה והתרגשות. "ספר תורה זה נכתב על ידי רבינו הגדול והקדוש רבי מאיר מרוטנבורג, ה' קום דמו" - אמר הרב בהתפעמות - "בדרך שאני יודע שלח אלינו צדיק זה את ספר התורה הקדוש הזה, וביקשנו בקשה נמרצת שיתנהגו עמו בקדושה יתירה על שאר ספרי התורה..."

באותו מעמד קיבלו על עצמם אנשי וורמייזא לקיים את דבריו של רבי מאיר הגדול.

מיד עטרו את הספר בעטרה של זהב, קשטוהו ברימונים וביד של כסף, והכניסוהו להיכל הקדוש ברוב שירה וזמרה.

מאז היה ספר התורה הנשגב הלוה מונח כל ימות השנה בארון ה' ויד אדם לא נגעה בו. רק כאשר הגיעו מועדי ה', חג השבועות ושמחת תורה, הוציאוהו הגבאים בהתרגשות רבה וקראו בו באזני כל העדה, כך מידי שנה בשנה.

גלאי מתכות בשערי הכותל המערבי בשבת קודש

בשערי הכותל המערבי מוצבים דרך קבע "גלאי מתכות", לאור הדרישה הבטחונית לבדוק כל נכנס אל רחבת הכותל המערבי לבל חלילה יכנס לאתר מפגע.

על מנת לאפשר גם בשבת לבדוק את הבאים בשערי הכותל לבל ינוצל יום זה חלילה ע"י שונאינו, הונהג סידור מיוחד לשבת המאפשר כניסה דרך השער ללא חילול שבת. באופן שבערב שבת מסובבים את המפתח הקבוע בשער למצב "שבת", מצב זה ניכר לעין ע"י נורית מוארת מצד הנכנסים ורשום עליה "שבת". במצב זה מבוטלים כל הנוריות וכן הזמזום המופעלים כשמעבירים מתכת בשער.

דבר נוסף, במצב שבת יש זרם חשמלי קבוע ברמה נמוכה הזורם בפיקוד האלקטרוני בקביעות ללא קשר לעוברים ושבים, זרם זה מתבטא במחוג במד זרם חשמלי המראה את עוצמת הזרם, באופן שכשמעבירים מתכת בשער [שיש בו שדה מגנטי פסיקלי] הזרם החשמלי מתגבר והמחוג נע מעט, וככל שמעבירים יותר מתכת הזרם מתעצם יותר והמחוג נע בזווית רחבה יותר, דהיינו שבאמצעות המגנט נמדדת כמות המתכת שצמודה לאדם שעובר. השוטרים המוצבים במקום מביטים באופן קבוע בשעון וכאשר הם מבחינים כי המחוג סטה יותר מידי הם בודקים את האדם החולף.

והשאלה היא אם אופן זה מותר בשבת. ולמעשה הפוסקים בזמנינו כבר דנו בזה והכריעו להיתר.

ויש להוסיף כי סידור זה שהונהג בעזרת מכון "צומת" בראשות הרה"ג ישראל רוזן שליט"א קיבל את הסכמת הרבנים הגאונים רבי יהושע נויבירט שליט"א רבי משה הלברשטאם זצ"ל ורבי אביגדור נבנצאל שליט"א, וכן ישנו מכתב של הגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א להתיר הדבר.

בינם ובין הים הכספי לא היו מכשולים טבעיים, והם יכלו בקלות להגיע לים, ולהשתלט על שדות הנפט העשירים, ולנתק את קוקז מרוסיה. ביום הארבעים, בכ"ו באב, הם עצרו במפתיע את התקדמותם, מבלי שהיה איזה קרב או דבר שעצר בעדם הצבא הרוסי לא יכל לעמוד נגדם, זה היה בזמן הכי נוח – בקיץ באין שלג וקור, בחודש החם ביותר, בדרום רוסיה, במקום הכי נוח להתקדמותם ללא מכשולים טבעיים כמו נהרות ביצות או הרים, ובכל זאת נעצרו בפתאומיות ויותר לא התקדמו.

וזה היה סוף ושיא כיבושיהם באירופה, ואחר כך באה נסיגתם ומפלתם. נקודת המפנה ברוסיה היתה מיוחדת במינה – היא לא היתה קשורה לשום קרב. כמו "באפס יד" בדניאל ח, כה' וכמו התמוטטות הקומוניזם ללא מלחמה 49 שנים אחרי כן; וראה משלי כא, א. אז לא ידעו כי שתי עצירות אלה במצרים וברוסיה היו נקודות המפנה במלחמה והקץ לכיבושיהם ושבימים הנזכרים פסקו כיבושי הגרמנים והתפשטותם, והדבר נודע רק במבט לאחור.

לאותו יום ארבעים היתה משמעות רבה מאוד והיה יום המפנה גם במלחמה נגד יפן. במשך עשר שנים, עוד לפני מלחמת העולם, הלכו היפנים כבשו את רוב הארצות שממערב ומדרום לאוקינוס השקט, מנג'וריה, מנצ'וריה, סין, ויאטנם, תאילנד, חלק מבורמה, וגויאנה החדשה, וגם את אינדונזיה והפיליפינים.

חששו שייכבשו את אוסטרליה, ולא היה נראה קץ לכיבושיהם. רק אחר כך התברר שזה היה שיא כיבושיהם. הם שלטו אז על חצי מיליארד בני אדם, וגם הגרמנים שלטו על מספר דומה, ביחד שלטו על כחצי האנושות שהיתה באותם הימים. כדי למנוע את כיבוש אוסטרליה וניו זילנד, יצאו האמריקאים להתקפת נגד.

אור לכ"ו באב כבשו האמריקאים מהיפנים את נמל התעופה לונגה פוינט באי גואדלוקה והנמל החשוב באי טולאגי, באיי שלמה בקרבת אוסטרליה. אלה היו המקומות הראשונים ששוחררו מהיפנים, והתחלת הדיפתם וכיבוש בחזרה מידם, והשטח בו שלטו היפנים הלך וקטן.

תחילת המפנה היתה מיד בתחילת התפילות, וסוף המפנה ביום הארבעים שהיה יום ראשון בשבוע של פרשת שופטים בה נאמר: כי השם אלוקכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויבכם להושיע אתכם. היתה זו שוב דוגמה שריבוי תפילה שינה לטובה, אף שהמצב נראה מייאש, וביטל גזירות רעות, כפי שהיה במקרים רבים בתורה ובנביאים ובמשך הדורות.

יש להדגיש עוד כי בשאלה זו אין חשש מבעיר היות וכל הנוריות מבוטלות, ואין כאן חשש מחמת הניצוצות [שדנו בפוסקים בחבור מעגל חשמלי אם עובר משום מבעיר], היות והחבור למעגל החשמלי נעשה כבר מערב שבת, ובפרט דלא תמיד בחיבור מכשיר חשמלי קטן יש ניצוצות.

(הרב שמואל רבינוביץ שליט"א רב הכותל והמקומות הקדושים - הקרן למוורשת הכותל המערבי)

ואלו יעמדו על הברכה

(זכות הפצת התורה וזיכוי הרבים יעמוד להם ולזרעם אחריהם)

לזכר עולם

לימוד המשניות בחודש זה הוקדש לזכרה הטהור של הרבנית הצדקנית

מרת **בת שבע אסתר** ע"ה

בת שיבדלחט"א הגאון

רבי **יוסף שלום אלישיב** שליט"א

א"ח הגאון רבי **חיים קנייבסקי** שליט"א

זכותה הגדול יעמוד לנו ולכל ישראל עדי ביאת גואל צדק בב"א

נתרם ע"י האשה החשובה מוקירי זכרה הטהור הרוצה בעילום שמה (סאן פאלא בריז)

ברכת מזל טוב

שגורה בזאת מלא הטנא ברכות קדם האי גברא רבא ויקירא פה מפיק מרגליות מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, גרים באורייאתא תדירא, כהן שדעתו יפה, ה"ה

הרה"ג רבי **ראובן צבי כהנא שליט"א**

ראש כולל "שומע תפילה" ע"י שריד בית מקדשינו הכותל המערבי

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהכנס בנו היקיר והחכים כמר **משה מנחם** ה"י לעול תורה ומצוות

ויהא רעווא שירוהו רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצאי חלציו, ואך טוב וחסד ירדפוהו לאורך ימים ושנים טובים, ובכל אשר יפנה יצלח ה' דרכו בטוב ובנעימים, ובמהרה נזכה לבנין בית תפארתינו בביאת ינון משיחנו אמן.

המברכים נאמנה - רבני ולומדי הכולל

(הבר מצוה יתקיים בעתה"ת ביום א' פ' וירא אור ל' חשון בביהמ"ד ספינקא רח' סלנט 16 ירושלים)

נתרם ע"י ידידנו הנעלה והנכבד הרה"ח **יואל מרקוביץ שליט"א** לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבת תח"י זכות החזקת התורה יעמוד לו ולזרעו עד עולם

ברכה מרובה שלוחה בזאת קדם ידידי הנעלה והנכבד הרה"ג ר' **ראובן צבי כהנא שליט"א** לרגל השמחה השרויה במעונו בהיכנס בנו לעותו"מ בשעתו"צ **המברך בידידות - חיים e.GG66**

כל הישועות והרפואות בכותל המערבי!

תרום להחזקת הכולל ומניין תלמידי חכמים לומדי הכולל שליט"א יתפללו עבורך ועבור בני ביתך בכותל המערבי לישיעה והצלחה בכל העניינים משך 40 יום רצופים

0722-81-85-82

